

Onderzoek naar het afdankgedrag van consumenten bij elektrische apparaten

Onderzoeksrapport

v1.0

10 februari 2022, door Marijn van der Maesen en Jesper Hopstaken

stichting
OPEN

FFact

strategy &
implementation

1 Samenvatting	3
2 Aanleiding en doelstelling	6
3 Conclusies en aandachtspunten	10
4 Overzicht van de uitkomsten	13
Bijlage I: Methode en plan van aanpak	28
Bijlage II: Onderzoekstechnische informatie - kwantitatief	37

1 Samenvatting

Onderzoek naar het afdankgedrag van consumenten bij elektrische apparaten

Stichting OPEN (Organisatie Producentenverantwoordelijkheid E-waste Nederland) is, namens alle producenten van elektrische apparaten in Nederland, verantwoordelijk voor de inzameling en recycling van e-waste. Het doel is om de wettelijke inzameldoelstelling van 65% te behalen én e-waste circulair te maken. Eén van de overleggen binnen de 65% Alliantie is Stichting OPEN en de retailorganisaties INretail, Raad Nederlandse Detailhandel, Techniek Nederland en Thuiswinkel.org. De retail vormt een belangrijk inzamelkanaal voor afgedankte elektrische apparaten.

De retailwerkgroep wilde in oktober 2021 vanuit het perspectief van de consument laten onderzoeken hoe en waar consumenten hun verschillende soorten elektrische apparaten bij voorkeur afdanken en op die manier hun bijdrage kunnen leveren aan de circulaire economie. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen onder meer grote en kleine apparaten en verschillende inzamelkanalen. De onderzoeksvraag was:

Hoe en waar willen consumenten hun verschillende soorten elektrische apparaten bij voorkeur afdanken?

Onderzoek naar het afdankgedrag van consumenten bij elektrische apparaten

Om te kunnen onderzoeken hoe en waar consumenten hun verschillende soorten elektrische apparaten willen afdanken is een vragenlijst voorgelegd aan een groep van 1000 consumenten.

De uitkomsten van het onderzoek laten zien dat Nederlanders een grote waarde hechten aan het maken van een duurzame keuze, wanneer het gaat om het afdanken van oude elektrische apparaten. Echter, wanneer er teveel moeite moet worden gedaan neemt deze bereidheid om duurzaam af te danken af.

81% van de ondervraagden wil een bijdrage leveren aan het hergebruik van grondstoffen door oude apparaten in te leveren. Hoe en waar dit inleveren plaatsvindt hangt vooral samen met praktische overwegingen. Zo bestaat er een voorkeur om grote (en vaak zware) apparaten thuis op te laten halen, bijvoorbeeld wanneer

er een nieuw apparaat wordt bezorgd. Kleinere apparaten willen de consumenten graag wegbrengen op hun eigen gemak, al neemt deze bereidheid sterk af wanneer de reistijd tot het inleverpunt langer dan 20 minuten bedraagt.

Uit het onderzoek blijkt verder dat de milieustraat, de winkel en de kringloopwinkel de belangrijkste inleverpunten zijn vanuit het perspectief van de consument. Mensen die in de grote steden wonen hebben ten opzichte van de rest van Nederland een grotere voorkeur voor het op laten halen van oude apparaten of deze weg te brengen naar een winkel.

Geconcludeerd wordt dat het voor de consument belangrijk is dat grote apparaten opgehaald kunnen worden en dat er voor kleinere apparaten een goede inleverinfrastructuur is van milieustraten en winkels.

Drying Tumbler

PUSH TO START

IMPORTANT!
• DO NOT DRY PLASTIC OR RUBBERIZED ARTICLES. DRY ONLY WATER WASHED FABRICS.
• KEEP LINT TRAP CLEAN.

IMPORTANT!
• NE PAS SECHER LES ARTICLES EN PLASTIQUE ET CAOUTCHOUC. SECHER LES MATERIEL LAVABLE SEULEMENT.
• TENEZ VOTRE FILTRE CHARPIE PROPRE.

2 Aanleiding en doelstelling

FFact

strategy &
implementation

Aanleiding voor deze studie

Stichting OPEN (Organisatie Producentenverantwoordelijkheid E-waste Nederland) is, namens alle producenten van elektrische apparaten in Nederland, verantwoordelijk voor de inzameling en recycling van e-waste. Het doel is om de wettelijke inzameldoelstelling van 65% te behalen én e-waste circulair te maken. Dit doet OPEN samen met inzamel-, sorteer- en recyclepartners. Onder de naam Wecycle voeren ze campagnes om de inzameling en recycling van e-waste te stimuleren. Consumenten en professionals kunnen hun e-waste gratis inleveren bij een van de 13.000 Wecycle-inleverpunten door het hele land.

De 65%-inzameldoelstelling kan niet bereikt worden zonder de inzet van alle ketenpartners (producenten, gemeenten, retail en verwerkers). Om het all actors principe handen en voeten te geven, heeft Stichting OPEN de 65% Alliantie opgericht. Binnen de 65% Alliantie geven de ketenpartners invulling aan ketensamenwerking waarbinnen ieders verantwoordelijkheden gezamenlijk gerealiseerd kunnen worden.

Eén van de overleggen binnen de 65% Alliantie is Stichting OPEN en de retailorganisaties INretail, Raad Nederlandse Detailhandel, Techniek Nederland en Thuiswinkel.org. De retail vormt een belangrijk inzamelkanaal voor afgedankte elektrische apparaten.

Winkels zijn verplicht om oude apparaten terug te nemen bij de verkoop van nieuwe apparaten en webwinkels moeten afgedankte elektrische apparaten door de vervoerder aan de deur mee laten nemen of de mogelijkheid geven om het op te sturen (beide oud-voor-nieuw-regeling). Ook moeten grote elektronikawinkels kleine afgedankte apparaten innemen, zelfs als er geen nieuw apparaat wordt verkocht (oud-voor-niets-regeling). Daarnaast vormt de gemeentelijke milieustraat een belangrijk inzamelkanaal voor afgedankte elektrische apparaten.

Een ambitieus netwerk met
13.000 inleverpunten

TOTAAL INZAMELING 2020

125,5 mln. kilo, stijging **+8.1%**

Gemeenten
52%

Kringloop
6%

Detailhandel
26%

Installatie,
reparatie, sloop
3%

Groothandel
1%

Overig
12%

Doel van de studie

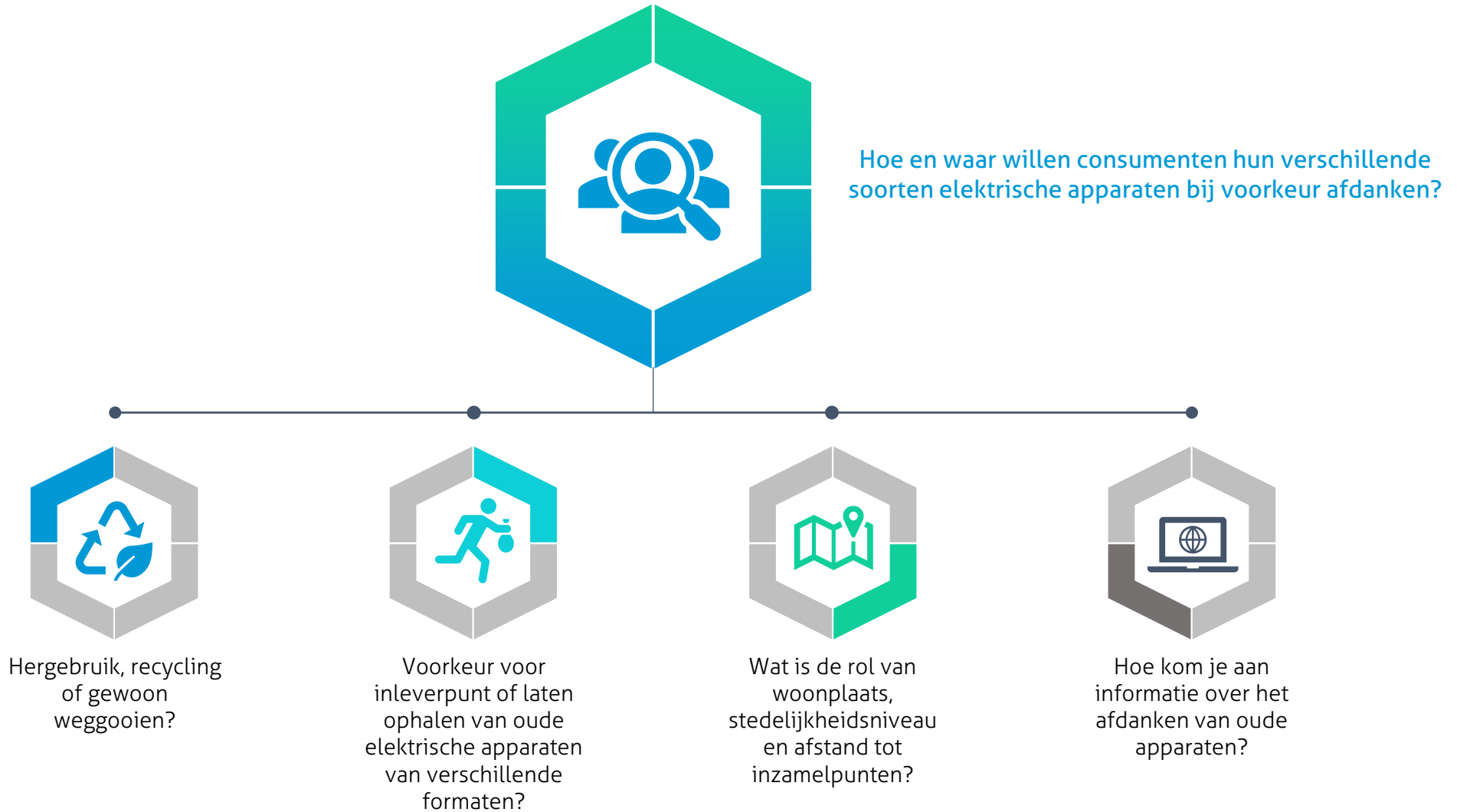
De retailwerkgroep laat vanuit het perspectief van de consument onderzoeken hoe en waar consumenten hun verschillende soorten elektrische apparaten bij voorkeur afdanken en op die manier hun bijdrage kunnen leveren aan de circulaire economie. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen onder meer grote en kleine apparaten en verschillende inzamelkanalen.

De retailwerkgroep wil op basis van het onderzoek komen tot aanbevelingen met betrekking tot het meest effectieve en (kosten)efficiënte inzamelnetwerk voor elektrische huishoudelijke apparaten vanuit zowel het perspectief van de consument, de producenten als de retailers.

De onderzoeksvraag is “**Hoe en waar willen consumenten hun verschillende soorten elektrische apparaten bij voorkeur afdanken?**”. Om deze vraag te beantwoorden zijn er een aantal deelvragen geformuleerd die in de vragenlijst aan bod komen. Deze deelvragen zijn grafisch weergegeven op de volgende pagina en dienen mede om structuur te geven aan de presentatie van de resultaten.

Doel van de studie

3 Conclusie

Nederland wil oude apparaten duurzaam afdanken, maar hecht ook grote waarde aan de toegankelijkheid van de manier waarop

Op basis van deze studie concluderen we dat de gemiddelde Nederlander een grote waarde hecht aan het maken van een duurzame keuze, wanneer het gaat om het afdanken van oude elektrische apparaten. Wanneer er teveel moeite moet worden gedaan neemt deze bereidheid om duurzaam af te danken af.

De belangrijkste bevindingen zijn:

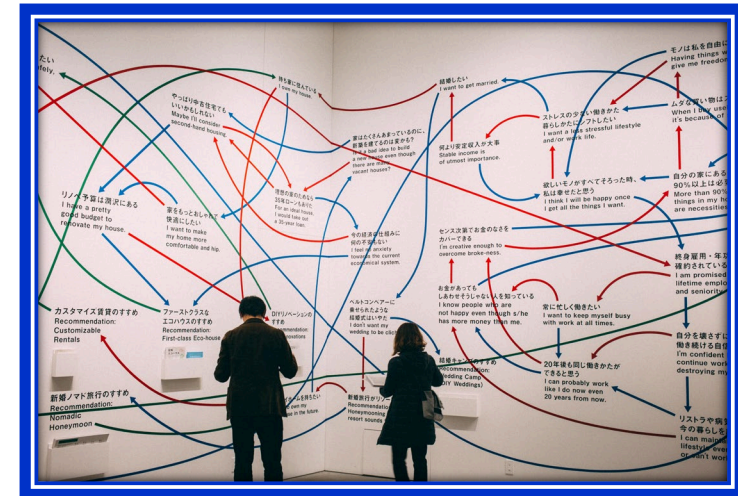
- > 81% van de ondervraagden een bijdrage wil leveren aan het hergebruik van grondstoffen door oude apparaten in te leveren.
- > Er is een grote voorkeur om grote (vaak zware) apparaten op te laten halen, zodat men niet hoeft te tillen of speciaal vervoer hoeft te regelen.
- > Kleine en middelgrote apparaten wil men over het algemeen graag wegbrengen omdat dit meer flexibiliteit met zich mee brengt.
- > De voorkeur voor wegbrengen van oude apparaten gaat op tot een reistijd van circa 20 minuten. Wanneer men langer moet reizen, neemt de voorkeur voor wegbrengen sterk af.
- > De milieustraat, de winkel en de kringloopwinkel de belangrijkste inleverpunten zijn in het oog van de consument.
- > Mensen die wonen in de grote steden hebben ten opzichte van de rest van Nederland een grotere voorkeur voor het op laten halen* van oude apparaten. Wanneer zij apparaten wegbrengen hebben zij een relatief sterke voorkeur voor het wegbrengen naar een winkel.
- > Mensen willen graag door de winkels die apparaten verkopen en door lokale partijen zoals de gemeente en een lokale krant geïnformeerd worden over waar ze hun oude apparaten kunnen inleveren

* Met op laten halen bedoelen we bijvoorbeeld door een (web)winkel bij de bezorging van een nieuw product, door een kringloopwinkel, door de gemeente, door een handelaar of bij het verkopen van het oude apparaat.

Ophalen wordt bij grote apparaten sterk gewaardeerd en wegbrengen moet kunnen op goed bereikbare inleverpunten dichtbij huis

Aandachtspunten op basis van de uitkomsten van deze studie:

- > Over het algemeen lijkt de huidige inzamelstructuur goed aan te sluiten bij de voorkeur van de consument.
- > Bij grote apparaten wordt het ophalen door winkels zeer gewaardeerd, want de omvang van een groot en zwaar apparaat is een barrière voor consumenten om deze zelf weg te brengen. In de grote steden spelen handelaars hier een rol in. De ondervraagden vragen zich echter wel af of deze handelaars de apparaten duurzaam verwerken.
- > Voor het innemen van middelgrote en kleine apparaten is er momenteel een belangrijke rol weggelegd voor de milieustraat en de inleverpunten in de winkels en de consument vindt het belangrijk dat deze opties bestaan. In de grote steden spelen de met name de winkels een zeer belangrijke rol.
- > Het is belangrijk dat consumenten een inleverpunt tot hun beschikking hebben binnen circa 20 minuten reistijd. Het maakt daarbij minder uit wat voor inleverpunt dit is.
- > Omdat mensen kiezen voor wat praktisch is en relatief weinig moeite kost is het heel belangrijk goed te informeren hoe en waar je kunt afdanken. Voor het vinden van informatie spelen de gemeente en andere lokale partijen zoals winkels en lokale krantjes een belangrijke rol. Ook bestaat er een vraag vanuit de consument om hier meer over geïnformeerd te worden door de winkels.

4 Overzicht van de uitkomsten

FFact

strategy &
implementation

Onderzoeksvraag 1: Hergebruik, recyclen of gewoon weggooien?

Een groot deel van de Nederlandse bevolking wil graag dat oude apparaten hergebruikt of gerecycled worden.

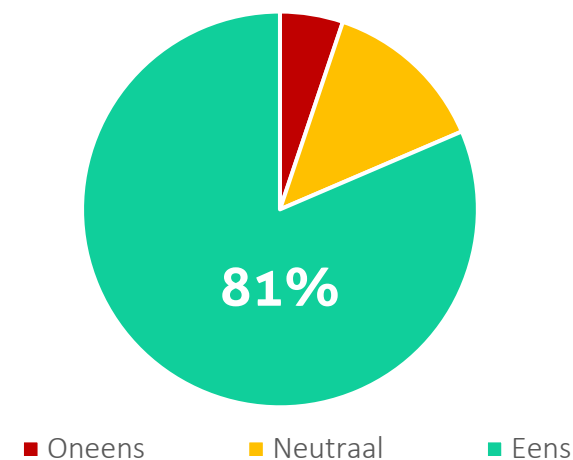
Door te kijken naar de stellingen die we deelnemers in de vragenlijst hebben voorgelegd, ontstaat er een duidelijk beeld dat mensen goed nadenken over hoe ze hun oude apparaat af willen danken.

Op de volgende pagina is een compleet overzicht gegeven van hoe de deelnemers hebben gereageerd op de verschillende stellingen over het afdanken van oude elektrische apparaten.

Er is ook gekeken of er bepaalde subgroepen binnen de Nederlandse bevolking zijn die de stellingen anders dan de gemiddelde Nederlander beantwoorden. De opvallendste uitkomsten hiervan worden na de tabel met stellingen kort uitgelicht.

Tenslotte laten we zien wanneer mensen oude apparaten willen afdanken en wat de reden is om te recyclen of gewoon weg te gooien.

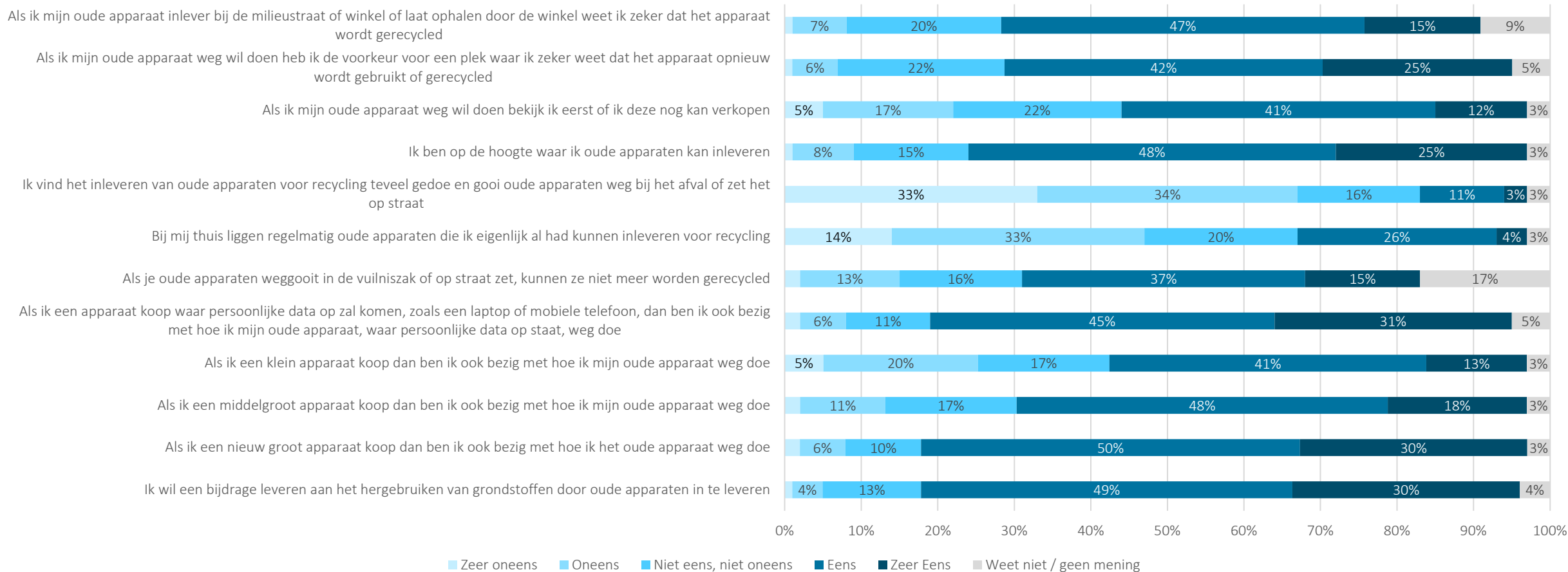
Ik wil een bijdrage leveren aan het hergebruik van grondstoffen door oude apparaten in te leveren

Nederlandse bevolking wil graag dat oude apparaten hergebruikt of gerecycled worden

Stellingen

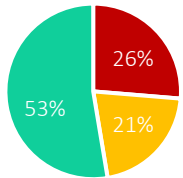

Subgroepen binnen de steekproef

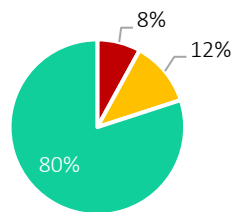

Wanneer ik een middelgroot apparaat koop ben ik al bezig met hoe ik mijn oude apparaat weg doe

Tot 24 jaar

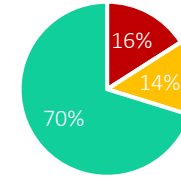
Vanaf 55 jaar

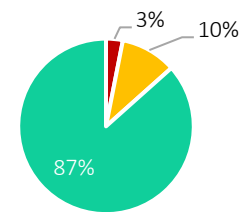
■ Oneens ■ Neutraal ■ Eens ■ Oneens ■ Neutraal ■ Eens

Als ik een apparaat koop waar persoonlijke data op zal komen, zoals een laptop of mobiele telefoon, dan ben ik ook bezig met hoe ik mijn oude apparaat, waar persoonlijke data op staat, weg doe

Tot 24 jaar

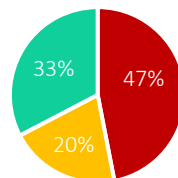
Vanaf 55 jaar

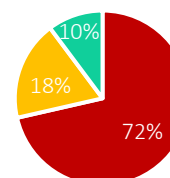
■ Oneens ■ Neutraal ■ Eens ■ Oneens ■ Neutraal ■ Eens

Ik vind het inleveren van oude apparaten voor recycling teveel gedoe en gooi oude apparaten weg bij het afval of zet het op straat

3 grote steden

Buiten de grote steden

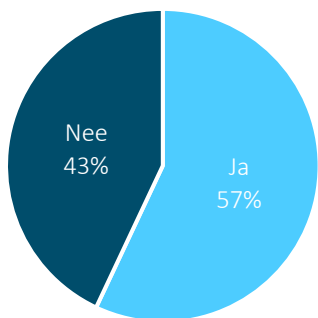

■ Oneens ■ Neutraal ■ Eens ■ Oneens ■ Neutraal ■ Eens

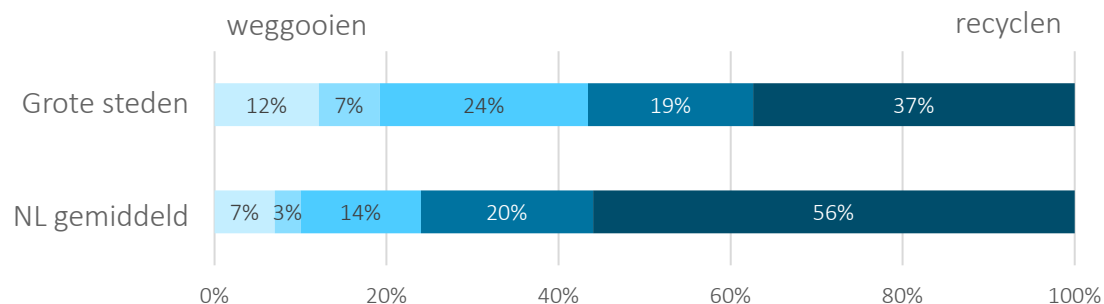
Een groot deel van de Nederlandse bevolking wil graag dat oude apparaten hergebruikt of gerecycled worden

Zijn er voor apparaten waar gegevens op staan zoals een computer, laptop of mobiele telefoon goede mogelijkheden om ze weg te doen?

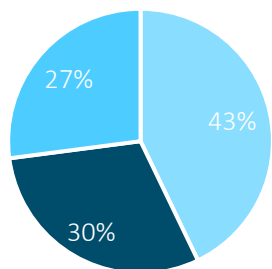

Als je een apparaat weg doet kies je dan voor weggooien (via de vuilniszak of op straat zetten) of recycelen (via een inleverpunt)?

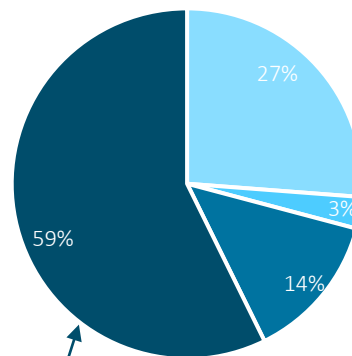
Wanneer wil je oude apparaten weg doen als ze stuk zijn gegaan?

- Als ik een nieuw apparaat koop
- Als ik heb opgeruimd
- Als ik naar de milieustraat rijd

Waarom weggooien?

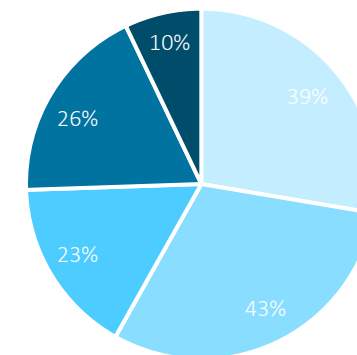
- Vind ik makkelijk
- Recycelen is niet belangrijk
- Ik weet niet waar ik moet inleveren
- Ik gooi geen oude elektrische apparaten weg bij het vuilnis

Bij ouderen loopt dit op tot wel 81%

Waarom recycelen?

- Omdat ik er vertrouwen in heb dat het apparaat echt wordt gerecycled
- Ik vind dit belangrijk
- Inleveren is geen probleem
- Inleveren is goed geregeld
- Ik recycle geen oude elektrische apparaten

Onderzoeksvraag 2: Voorkeur voor inleverpunt of laten ophalen van oude elektrische apparaten van verschillende formaten?

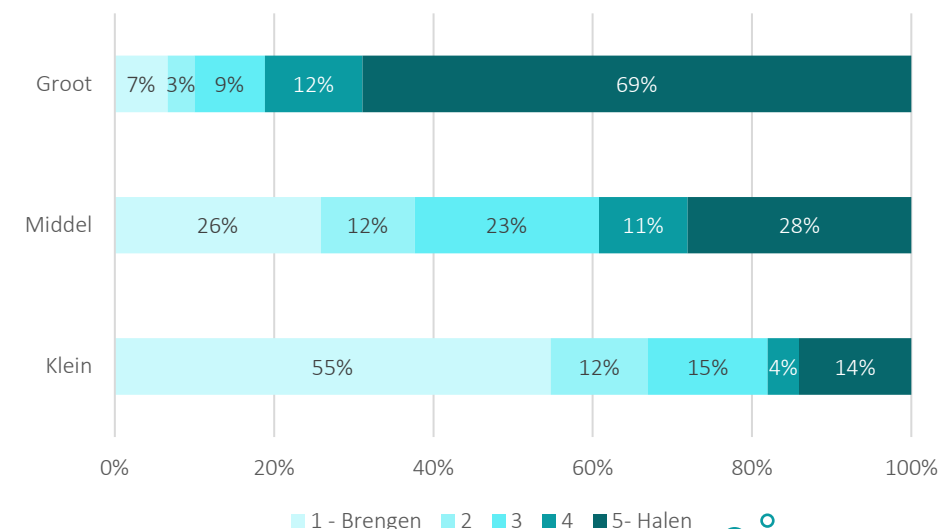
Over het algemeen heeft men een voorkeur voor het laten ophalen* van grote apparaten en het wegbrengen van middelgrote en kleine apparaten.

Voor het wegbrengen van oude apparaten hebben we bekeken of er een voorkeur bestaat waar de apparaten heen gebracht worden. De belangrijkste drie punten bij alle ondervraagden zijn de gemeentelijke milieustraat, de winkel en de kringloopwinkel. Andere locaties kunnen in specifieke gevallen een wat sterkere voorkeur genieten, maar de meeste voorkeur gaat in vrijwel alle gevallen uit naar de top3 opties (de milieustraat, de winkel en de kringloop).

Op de volgende pagina's geven we een overzicht van de inlevervoorkeur bij een aantal specifieke apparaten, wat de reden is voor een voorkeur voor een bepaald inleverpunt, welke type winkels de voorkeur hebben als inleverplaats en laten we nog wat preciezer zien hoe deze voorkeur verschilt met het formaat van het apparaat.

* Met op laten halen bedoelen we bijvoorbeeld door een (web)winkel bij de bezorging van een nieuw product, door een kringloopwinkel, door de gemeente, door een handelaar of bij het verkopen van het oude apparaat.

Voorkeur voor wegbrengen of laten ophalen van oude apparaten per formaat van het apparaat

Bij middelgrote apparaten is er veel verdeeldheid (veel mensen aan de uitersten). Dit onderzoeken we verder door te kijken naar de effecten van woonplaats en stedelijkheidsniveau

Milieustraat, winkels en kringloop meest populaire inleverpunt

Apparaat	Milieustraat	bezorger van nieuw apparaat	bezorger vergelijkbaar product	Kringloop	In de winkel bij aankoop vergelijkbaar product	Inleverbak in een winkel	Aan de straat of grof vuil	Grijze bak	Chemokar / Mobiele milieustraat	Bibliotheek	Repairshop om te laten repareren	Inleverbak School	Kinderboerderij	Metaalhandel	Verkopen	Weggeven	Geen voorkeur
Elektrische tandenborstel	37%	4%	6%	9%	15%	35%	4%	24%	14%	1%	5%	2%	3%	2%	4%	5%	7%
Stofzuiger	43%	11%	14%	21%	19%	10%	6%	7%	7%	0%	5%	2%	1%	3%	17%	22%	7%
Wasmachine	23%	42%	36%	9%	19%	2%	5%	0%	2%	0%	6%	2%	0%	5%	17%	10%	5%
Inbouw magnetron	43%	19%	19%	18%	19%	8%	8%	1%	6%	0%	4%	1%	1%	7%	17%	20%	6%
Kerstverlichting	32%	2%	2%	23%	11%	24%	5%	22%	8%	0%	4%	3%	3%	2%	7%	24%	8%
TV / Monitor	37%	19%	18%	26%	18%	6%	7%	4%	6%	1%	7%	2%	2%	2%	24%	24%	5%
Laptop	36%	9%	11%	14%	17%	8%	2%	3%	11%	2%	10%	5%	1%	3%	26%	23%	6%
Mobiele telefoon	21%	5%	7%	6%	19%	26%	1%	6%	6%	1%	8%	5%	3%	2%	28%	28%	8%
Boormachine	34%	6%	8%	29%	16%	21%	3%	6%	5%	0%	9%	2%	3%	6%	23%	24%	7%
Elektrische grasmaaier	38%	10%	13%	22%	12%	5%	7%	3%	7%	1%	4%	0%	2%	6%	22%	24%	11%
Elektrisch speelgoed	26%	3%	4%	38%	8%	14%	5%	9%	7%	1%	4%	7%	5%	1%	21%	35%	10%
Elektrisch Keyboard	29%	5%	9%	35%	11%	10%	4%	5%	6%	1%	5%	3%	2%	3%	29%	28%	11%

De milieustraat is altijd een goede optie

De kringloop is een goede optie voor niet te grote apparaten die goed herbruikbaar zijn (bijv. speelgoed)

De winkels hebben een belangrijke plaats in de inzamelstructuur bij grote (ophalen) en middelgrote en kleine apparaten (brengen naar de winkel)

Verkopen en weggeven scoort ook hoog, tenzij het gaat om apparaten waarbij hygiëne een rol speelt of het seizoensgebonden is. Dan is weggoien in de grijze bak een optie. (zie highlights)

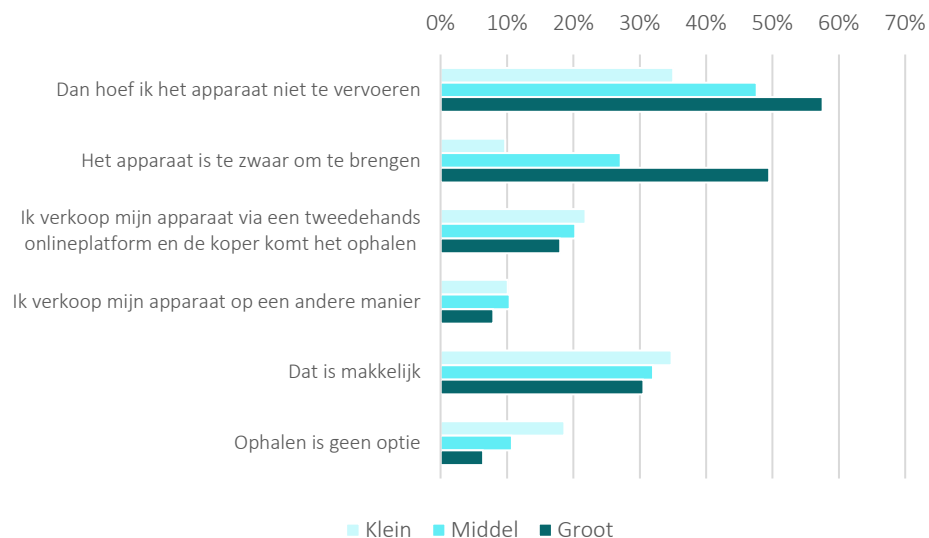
Grote apparaten lastig te vervoeren, kleinere apparaten op eigen gemak een keer wegbrengen

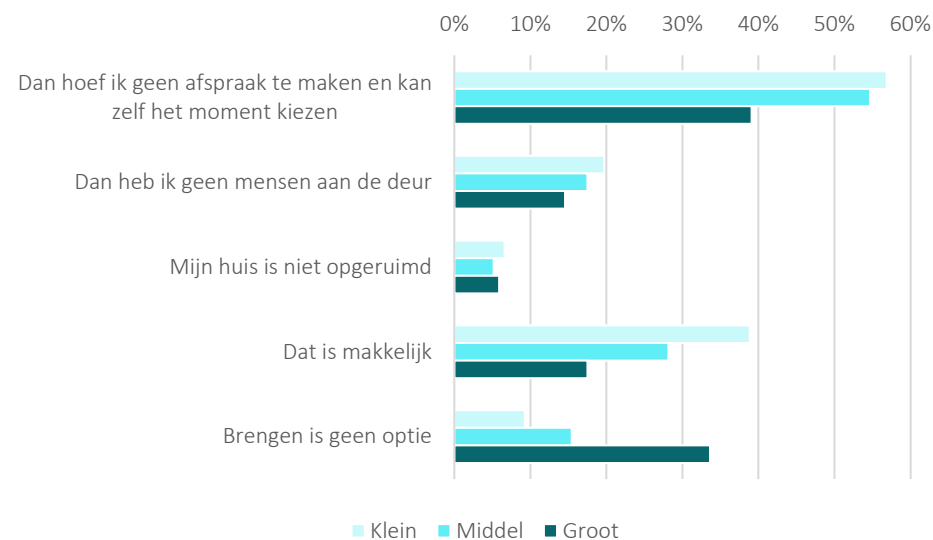
Wanneer je kijkt naar de redenen om oude apparaten in te leveren of te laten ophalen wordt verder duidelijk waarom grote apparaten een sterkere voorkeur voor ophalen laten zien.

Bij grote apparaten is het zwaarder en lastiger om zelf te vervoeren, waardoor men voor ophalen kiest. Bij kleinere apparaten is het gemak en de flexibiliteit van het zelf kunnen kiezen van het inlevermoment belangrijker.

Reden om te laten ophalen

Reden om weg te brengen

Geen sterke voorkeur voor het type winkel om oude apparaten in te leveren

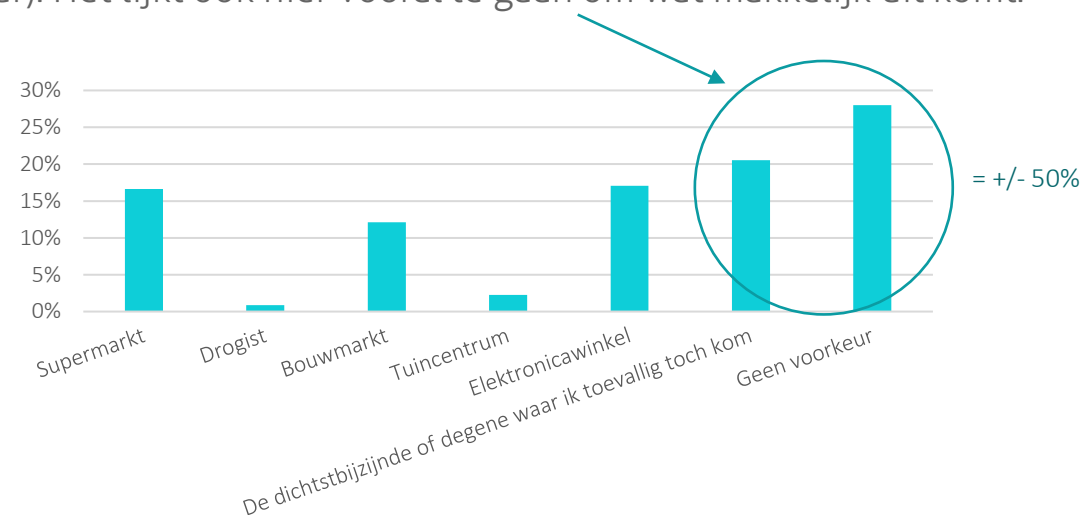
Wanneer gevraagd wordt naar welk inleverpunt de voorkeur uit gaat spelen wederom praktische overwegingen een belangrijke rol.

Voor het wegbrengen van grote apparaten heeft de milieustraat een sterke voorkeur boven de andere inleverpunten. Het percentage van de mensen dat een voorkeur heeft voor het inleveren in de winkel of kringloopwinkel is een stuk groter bij kleine en middelgrote apparaten dan bij grote apparaten.

De reden die mensen geven om naar de milieustraat te gaan is vooral omdat de apparaten dan gerecycled worden en de milieustraat goed bereikbaar is. De reden om hier niet naar toe te gaan is ook vooral van praktische aard. Men gaat niet naar de milieustraat omdat het te ver is, men geen vervoer heeft of bij grote apparaten omdat ze te zwaar zijn. Bij winkels ontstaat een soortgelijk beeld. Ze zijn goed bereikbaar en mensen komen er toch al vaak. Bij grote apparaten gaat dat overigens niet meer op omdat dan de ongemakken te zwaar wegen. De reden is dan weer dat er geen vervoer beschikbaar is of het apparaat te zwaar is om mee te nemen.

Bij de kringloopwinkels is de belangrijkste beweegreden dat mensen het belangrijk vinden dat apparaten worden hergebruikt. De omvang van het apparaat speelt dan een minder grote rol en het gaat vooral om de herbruikbaarheid van het apparaat.

Wanneer je kijkt binnen de retail branche blijkt er geen sterke voorkeur te bestaan naar welke winkel iets gebracht wordt (zie figuur). Het lijkt ook hier vooral te gaan om wat makkelijk uit komt.

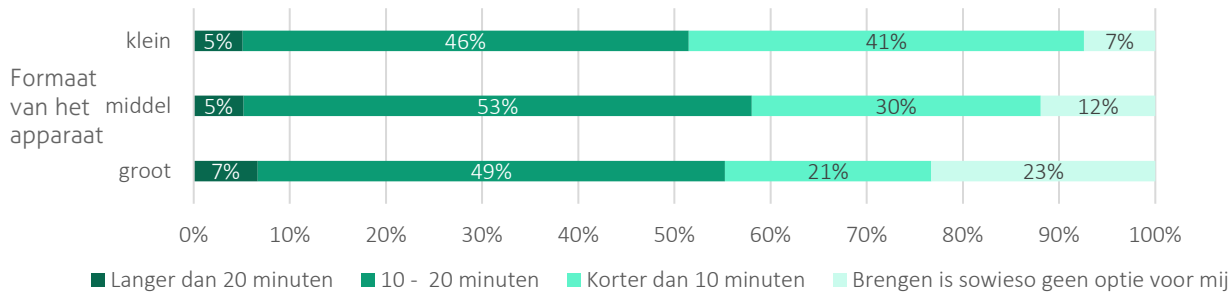

Onderzoeksvraag 3: Wat is de rol van woonplaats, stedelijkheidsniveau en afstand tot inzamelpunten?

De resultaten bij onderzoeksvraag 2 lieten al zien dat praktische overwegingen een belangrijke factor zijn bij het kiezen van een inzamelpunt of ervoor te kiezen om apparaten te laten ophalen. Woonplaats, stedelijkheid en hoe lang je er over doet om bij een inleverlocatie te komen hebben grote invloed op hoe praktisch het is om voor een bepaald inleverpunt te kiezen.

Hoe lang wil je er maximaal over doen om bij een inleverpunt te komen? (minuten)

Wanneer we vragen hoe lang mensen er over willen doen om bij een inleverpunt te komen lijkt 20 minuten een psychologische drempel te zijn. Circa 20% tot 40% van de ondervraagden wil dat een inleverpunt binnen 10 minuten bereikbaar is. Ongeveer 50% vindt tot 20 minuten acceptabel.

Inleverpunten binnen een straal van 20 minuten

Wanneer men verder dan 20 minuten van een inleverpunt woont, heeft de overgrote meerderheid van de mensen bij grote en middelgrote apparaten een sterke voorkeur voor laten ophalen. Voor kleine apparaten is er in dat geval nog een deel van de mensen die deze apparaten een keer mee wil nemen om ze in te leveren. Voor grote apparaten speelt de afstand tot een inleverpunt overigens wel een minder grote rol. De meeste mensen hebben bij grote apparaten sowieso al de voorkeur om het apparaat op te laten halen.

Ook wordt duidelijk dat de voorkeur voor een specifiek inleverpunt beïnvloed wordt door hoe ver weg het inleverpunt is. Wanneer de milieustraat dichterbij is kiest men relatief vaker voor de milieustraat en wanneer de winkel dichterbij is kiest men relatief vaker voor de winkel. Bij de kringloopwinkel lijkt dit effect niet te bestaan, waardoor je zou kunnen concluderen dat de voorkeur voor product hergebruik bij de kringloopwinkel een belangrijkere overweging is dan hoeveel moeite er moet worden gedaan voor het wegbrengen.

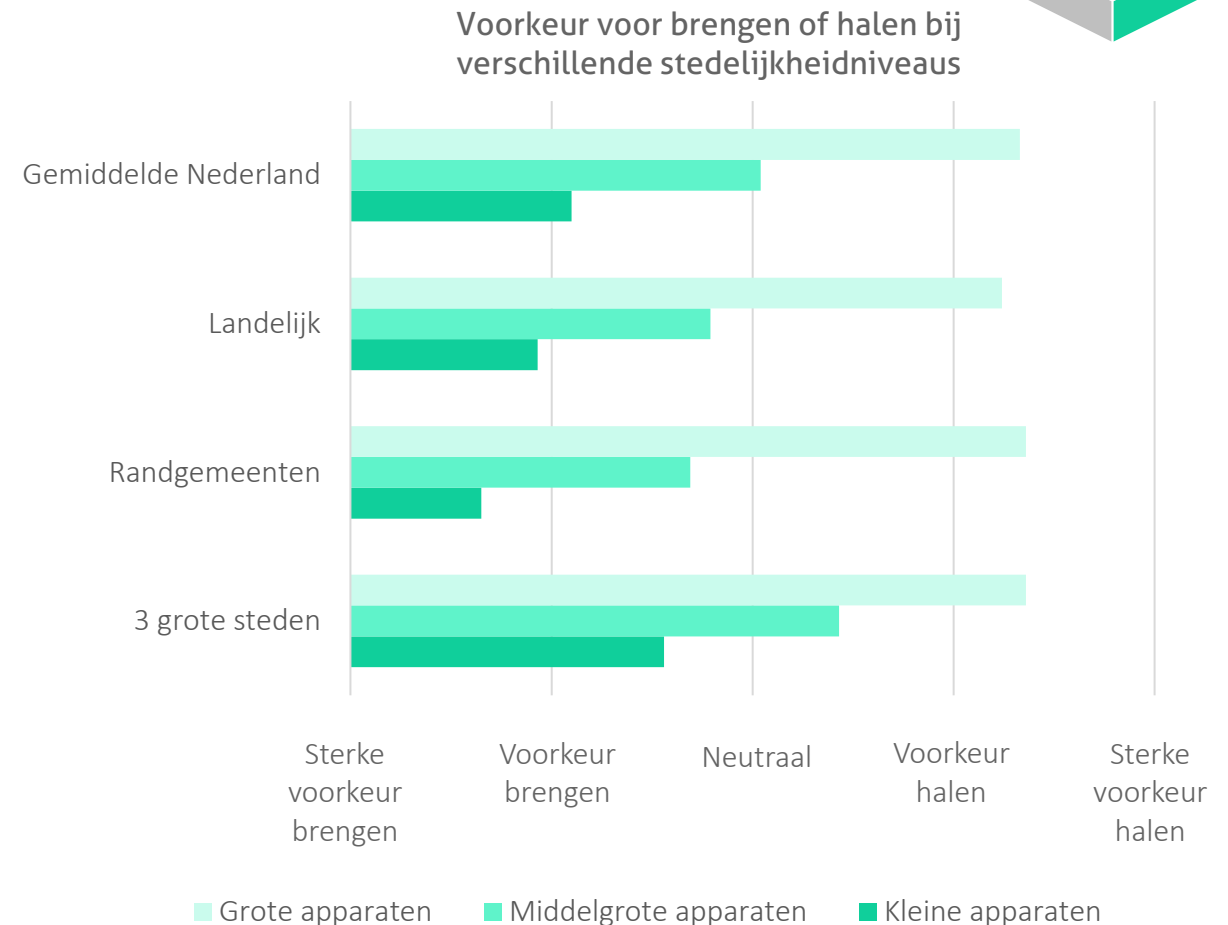
Op de volgende pagina's worden een aantal bijzonderheden toegelicht met betrekking tot woonplaats en stedelijkheidsniveau.

Grote steden hebben een sterkere voorkeur voor ophalen, randgemeenten juist voor wegbrengen

Wanneer we meer inzoomen op verschillende niveaus van stedelijkheid zien we verschillen in de voorkeur voor het wegbrengen of laten ophalen van oude apparaten. Wat opvalt ten opzichte van de gemiddelde voorkeur in Nederland is dat mensen in de grote steden een grotere voorkeur hebben voor het laten ophalen van oude apparaten en mensen in de randgemeenten juist een grotere voorkeur hebben voor het wegbrengen naar een inleverpunt. Dit zou ermee te maken kunnen hebben dat met name de milieustraat binnen een randgemeente goed bereikbaar is, maar vanuit de grote stad het lastiger is om bij een milieustraat te komen. De infrastructuur binnen de grote steden en het formaat en type woning dat mensen hebben spelen ongetwijfeld ook mee bij de voorkeur voor laten ophalen.

Dit beeld wordt verder bevestigd door de bevinding dat mensen in de grote steden beduidend minder voorkeur hebben voor het wegbrengen naar de milieustraat dan de rest van Nederland (circa 45% van de mensen in grote steden ten opzichte van 60% gemiddeld in Nederland). De bereikbaarheid van inleverpunten is blijkbaar een belangrijke overweging. In de grote steden zorgt dit ervoor dat de rol van de winkel als inleverpunt nog belangrijker is, omdat deze vaak beter bereikbaar zijn dan de andere inleverpunten.

Oude apparaten 'aan de straat zetten' is vooral een fenomeen van de grote steden

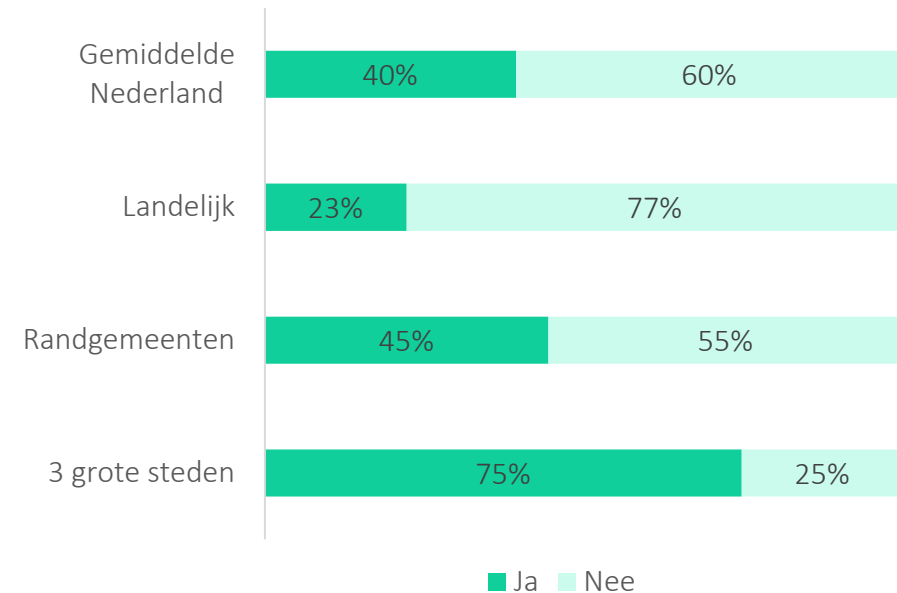

Tijdens de eerste scrums is besproken dat voor sommige mensen het 'aan de straat zetten' van oude apparaten ook als reële optie wordt gezien, omdat deze dan vaak snel worden meegenomen (met name door buurtbewoners of handelaars die door de buurt rijden). Tijdens het onderzoek hebben wij onderzocht in hoeverre dit een landelijk beeld is.

Het onderzoek laat zien dat het aan de straat zetten van oude apparaten vooral wordt waargenomen binnen de grote steden. Dit bevestigt het beeld dat vooral buurtbewoners en handelaars deze apparaten meenemen. De dichtheid van buurtbewoners en handelaren is binnen de grote steden immers het hoogste. Wat interessant is om op te merken, is dat het feit dat de optie bestaat om apparaten aan de straat te zetten, niet direct samenhangt met een grotere voorkeur voor het op laten halen van oude apparaten.

Wanneer we kijken naar de verschillende regio's in Nederland blijkt dat alleen de grote steden er echt uitspringen qua voorkeuren voor de manier van afdanken van apparaten. Wat voor heel Nederland opgaat is dat men vooral kiest voor een manier van afdanken die duurzaam is, maar relatief weinig moeite kost. Dit bepaald grotendeels welk inleverpunt de voorkeur heeft.

Wanneer ik oude apparaten buiten (aan de straat) zet worden ze opgehaald (met of zonder afspraak) door grofvuil, buurtbewoners of handelaren

Onderzoeksvraag 4: Hoe kom je aan informatie over het afdanken van oude apparaten?

We hebben de deelnemers gevraagd hoe ze aan informatie komen wanneer het gaat om het afdanken van hun oude elektrische apparaten en hoe zij dit in de toekomst graag zouden zien. Op de volgende pagina zijn hiervan de uitkomsten in een grafiek weergegeven.

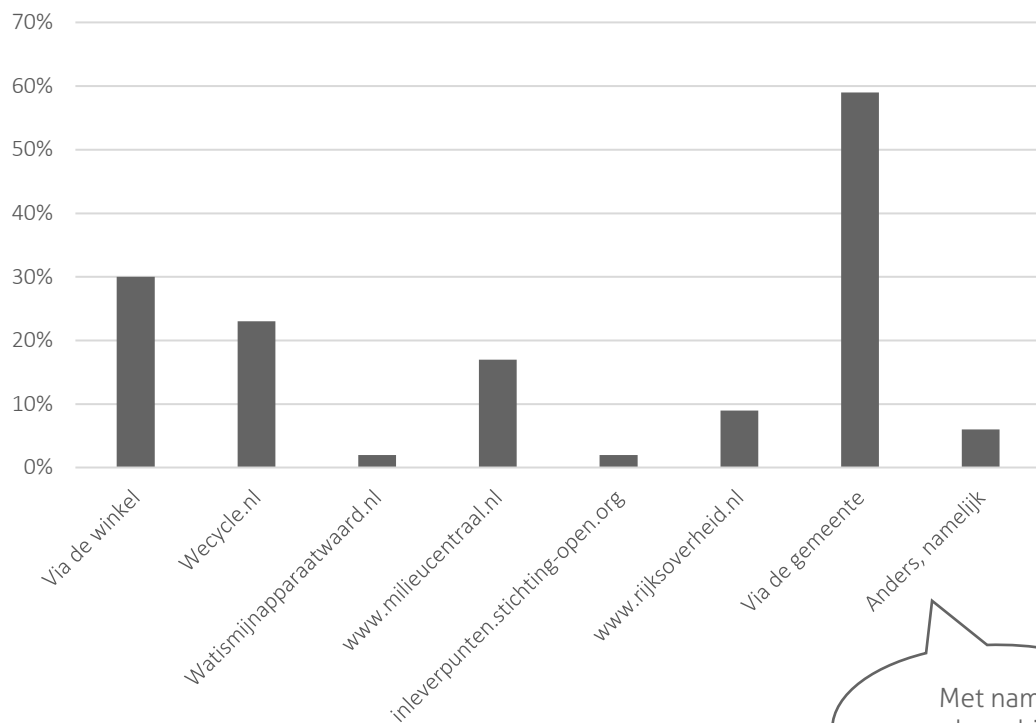
Omdat de uitkomsten bij de eerdere onderzoeksvragen laten zien dat mensen kiezen voor wat praktisch is en relatief weinig moeite kost, is het heel belangrijk goed te informeren hoe en waar je kunt afdanken. Consumenten geven deze informatieverstrekking belangrijk te vinden. Ze willen graag door winkels worden geïnformeerd over hoe je kunt afdanken. Wanneer zij zelf op zoek gaan naar informatie kijken zij vooral op de website van de gemeente. Websites die goed vindbaar zijn via zoekmachines zijn belangrijk en de consument hecht ook waarde aan informatie in de lokale krant.

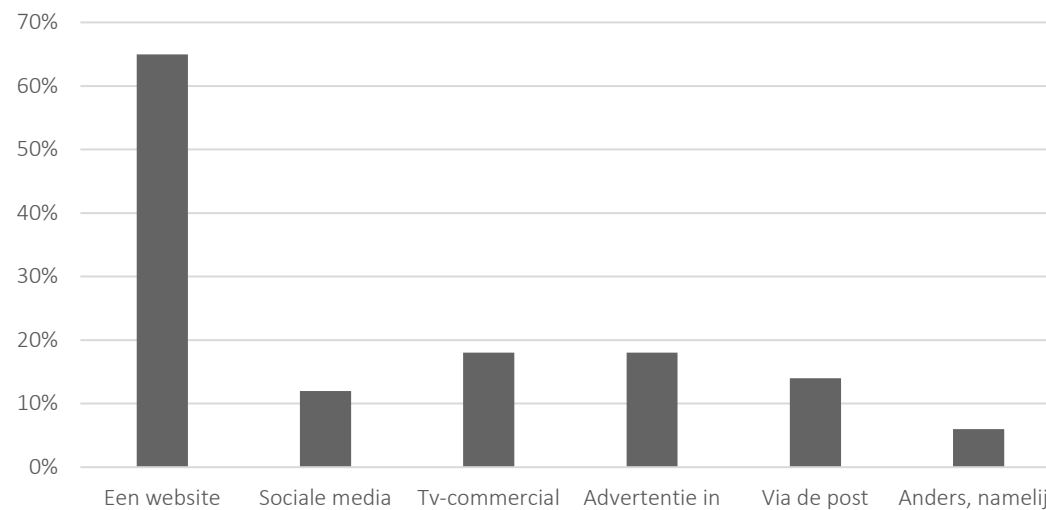
Websites en lokale partijen spelen een belangrijke rol in de informatieverstrekking over afdanken

Op welke manier kom je aan informatie over waar je oude apparaten kunt inleveren?

Met name zoekmachines (google)

Hoe wil je het liefste geïnformeerd worden over hoe je oude apparaten weg kunt doen?

Onder de 24 jaar heeft sociale media een aanzienlijk groter aandeel (en websites daardoor iets minder)

Lokale kranten en "ik wil geen informatie" worden vaak genoemd

Samen maken we duurzaamheid zichtbaar

drs. Marijn van der Maesen
dr. Jesper Hopstaken
drs. Frank Hopstaken

www.ffact.nl
info@ffact.nl

+31 15 257 6384
+31 6 5383 2456

FFact Mcs B.V.
Het Slot 9
2622 KH Delft

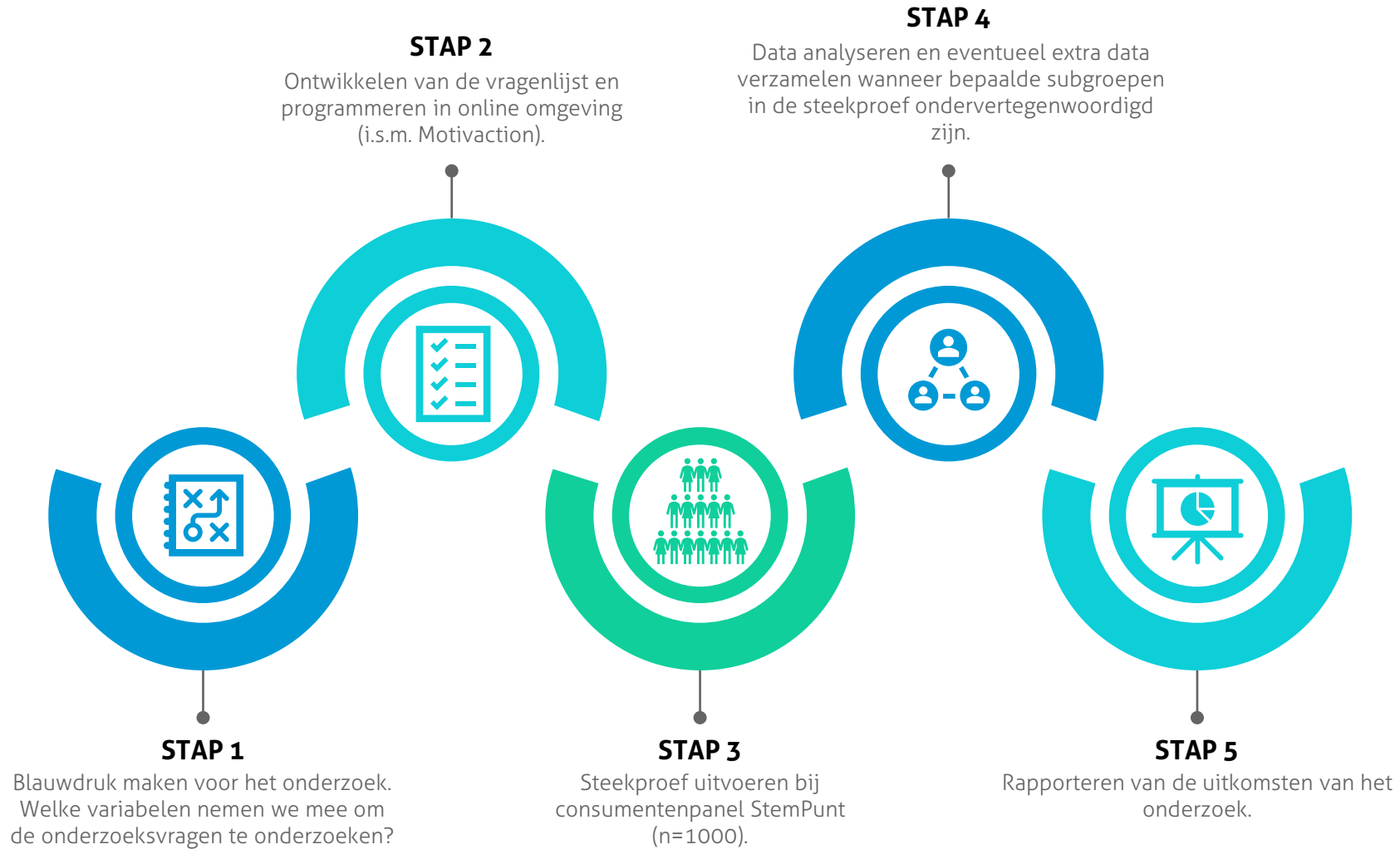
FFact

strategy &
implementation

Bijlage I Methode en plan van aanpak

Aanpak van het onderzoek

Het ontwikkelen van de vragenlijst en de rol van de Retailwerkgroep

Het ontwikkelen van de vragenlijst bepaalt voor een groot deel de kwaliteit van de uitkomsten van dit consumentenonderzoek. Daarom is van aanzienlijk belang dat deze vragenlijst op de juiste wijze geconstrueerd wordt. Om ervoor te zorgen dat de vragenlijst zo goed mogelijk aansluit bij de onderzoeksvragen, zijn er een aantal scrums georganiseerd met afgevaardigden van de retailwerkgroep die door de opdrachtgever is gevormd. De retailwerkgroep wordt gevormd door stichting OPEN en de retailorganisaties Inretail, Raad van Nederlandse Detailhandel, Techniek Nederland en Thuiswinkel.org.

Eerst is er door FFact een conceptversie van de vragenlijst gemaakt, op basis van de informatie uit de offerteaanvraag en eerste besprekingen. Tijdens de eerste scrum op 26 oktober 2021 is feedback gegeven op deze concept vragenlijst. De vragenlijst is daarna op basis van deze feedback aangepast en ter goedkeuring voorgelegd aan de werkgroep. Vervolgens is de vragenlijst door Motivaction geprogrammeerd.

Na de uitvoering van het consumentenonderzoek is de voortgang van de studie teruggelinkeld aan de werkgroep. In een scrum met de werkgroep op 3 februari 2022 worden deze resultaten besproken en bekeken of er extra analyses en/of dataverzameling moet

plaatsvinden. Met andere woorden, zijn de onderzoeksvragen voldoende beantwoord? Ook wordt er besproken welke uitkomsten het meest interessant zijn om verder te visualiseren. Op basis van deze tweede scrum wordt het rapport definitief gemaakt en kan besloten worden om infographics of een factsheet te ontwikkelen.

Steekproef en de samenwerking met Motivaction

Voor de dataverzameling is er samengewerkt met Motivaction. Zij programmeerden de vragenlijst in een online omgeving (CAWI) en zette deze uit via hun ISO:20252:2019 gecertificeerde Stempunt panel. Daarnaast verzorgde Motivaction een standaard datacontrole over de eerste 10% van de binnengekomen vragenlijsten. Daarbij is gekeken of alle variabelen uit de vragenlijst goed zijn ingevuld. FFact heeft na afloop de data van het onderzoek ontvangen en is verantwoordelijk voor de verdere analyses en rapportage.

Om te kunnen onderzoeken hoe en waar consumenten hun verschillende soorten elektrische apparaten willen afdanken is een vragenlijst voorgelegd aan een groep van 1000 consumenten. Deze groep van 1000 is 16 t/m 80 jaar en geeft een goed beeld van de gemiddelde Nederlander. De groep van 1000 is groot genoeg om betrouwbare uitspraken te doen over de voorkeur die een gemiddelde Nederlander heeft (zie ook bijlage 2).

Ook is het mogelijk om binnen de steekproef een aantal subgroepen te onderscheiden. Bijvoorbeeld mensen die in de stad wonen of juist op het platteland, jongeren of juist ouderen, of mensen met een bepaald opleidingsniveau. Per onderzoeksvraag is er gekeken welke relevante subgroepen er te onderscheiden zijn. Wanneer er uit de initiële dataverzameling blijkt dat bepaalde subgroepen voor afwijkende resultaten zorgen, kan er worden besloten om extra data te verzamelen. Op die manier kunnen er ook gedetailleerde uitspraken binnen deze subgroepen worden gedaan. Dit is voor dit onderzoek niet nodig gebleken.

Procedure

- > De 1000 panelleden krijgen via de email een uitnodiging om mee te doen aan het onderzoek.
- > De panelleden krijgen neutraal een vragenlijst aangeboden nadat ze daarvoor een korte introductie over het onderwerp lezen.
- > De eerste vragen zijn extra vragen over de demografische gegevens van de panelleden (bijvoorbeeld hoe ver ze van de gemeentelijke milieustraat wonen).
- > Daarna volgen er een aantal stellingen. Dit geeft een beeld van de motieven van de panelleden (hoe zitten zij erin, waaraan denken ze tijdens het afdanken van apparaten?).
- > De derde serie vragen zijn meerkeuzevragen die specifiek ingaan op de voorkeur naar het hoe, waar en waarom van het inleveren of op laten halen. De antwoorden op deze vragen kunnen aan de hand van de resultaten op de stellingen in perspectief worden geplaatst.
- > Een open vraag volgt tot slot. Het doel van de open vraag is het verzamelen van suggesties en interessante quotes.

Enkele gegevens van de panelleden staan al in het systeem en kunnen gebruikt worden tijdens de analyses (zoals leeftijd, woonplaats en geslacht).

Als je jouw oude TV/monitoren wegdoet, waar zou je dit het liefst willen doen?
Maximaal 3 antwoorden mogelijk

Gemeentelijke milieustraat	☒
Meegeven aan de bezorger bij levering/installatie van een groot apparaat (Premium Pick Up Service)	☐
Meegeven aan de bezorger bij een vergelijkbaar product	☐
Een kringloopwinkel	☒
In een winkel bij aankoop van een vergelijkbaar product	☐
Inleverbak bij een winkel	☐
Aan de straat 1) gewoon neerzetten of 2) bij het grof vuil	☒
Vuilnisbak, grijze bak	☐
De chemokar of mobiele milieustraat	☐
Een bibliotheek	☐
Winkel waar het apparaat wordt gerepareerd en je krijgt het apparaat terug	☐
Inleverbak op school	☐
Inleverbak bij kinderboerderij	☐
Anders namelijk	☐
Geen voorkeur	☐

Oké toets Enter

Onderzoeksvragen en variabelen

Onderzoeksvraag 1: Hergebruik, recycling of gewoon weggooien?

We onderzoeken in hoeverre de gemiddelde Nederlander bewust bezig is met een bijdrage leveren aan de circulaire economie. Wanneer zijn zij bezig met afdanken van hun oude apparaten? En zijn zij tijdens het afdanken op zoek naar manieren om producten te laten hergebruiken (eventueel na een reparatie) of recyclen? Of kiezen zij vooral voor gemak en willen zij met zo min mogelijk inspanning van hun apparaten af?

We zullen hierbij rekening houden met verschillende typen apparaten. Verschilt het afdanken van een elektrische tandenborstel van het afdanken van een koelkast? En wat als er persoonlijke gegevens op het apparaat staan zoals bij een laptop of telefoon?

Relevante variabelen in de vragenlijst

Voor het beantwoorden van deze onderzoeksvraag zijn met name de stellingen die de deelnemers voorgelegd krijgen relevant. Deze geven een beeld van hoe de deelnemers erin staan, wanneer het gaat om het afdanken van apparaten.

Bij de analyses wordt naast de overwegingen van de gemiddelde Nederlander ook gekeken naar verschillen tussen verschillende groepen in de samenleving. Hierbij wordt onder meer gekeken naar:

- > Leeftijd
- > Woonplaats en stedelijkheidsniveau
- > Opleidingsniveau

Onderzoeksvragen en variabelen

Onderzoeksvraag 2: Voorkeur voor inleverpunt of laten ophalen van oude elektrische apparaten van verschillende formaten?

Het is goed voor te stellen dat het afdanken van een boormachine voor een consument anders is dan het afdanken van een grote Amerikaanse koelkast. Voor het beantwoorden van deze onderzoeksvraag stellen we gerichte vragen over wat de voorkeuren zijn voor het afdanken van apparaten met een bepaald formaat. We maken hierbij onderscheid tussen kleine (kleiner dan ca. 22 cm), middelgrote (kleiner dan ca. 50 cm.) en grote (groter dan ca. 50 cm) apparaten. We geven hierbij een aantal voorbeelden (met visualisatie) om bij de deelnemers een idee te geven welke apparaten onder andere worden bedoeld. Ook vragen we naar de voorkeur bij een aantal specifieke voorbeelden.

Relevante variabelen in de vragenlijst

Voor het beantwoorden van deze onderzoeksvraag zijn met name de meerkeuzevragen die de deelnemers voorgelegd krijgen relevant.

We kijken hierbij naar:

- > Voorkeur voor laten ophalen of wegbrengen
- > Voorkeur voor specifieke wegbreng locaties
 - > De milieustraat
 - > Een winkel
 - > De kringloopwinkel
 - > Een repairshop
 - > De metaalhandel
 - > Versturen via de post

We vergelijken hierbij of er in het bovenstaande verschil is tussen kleine, middelgrote en grote apparaten.

Onderzoeksvragen en variabelen

Onderzoeksvraag 3: Wat is de rol van woonplaats, stedelijkheidsniveau en afstand tot inzamelpunten?

Bij het beantwoorden van onderzoeksvraag 2 wordt duidelijk wat de voorkeur van mensen is voor het wegbrengen of laten ophalen van oude apparaten. Echter, het is goed mogelijk dat de voorkeur van mensen ook sterk samenhangt met de plaats waar zij wonen en de mogelijkheden die zij in hun nabije omgeving hebben voor het wegbrengen van oude apparaten. Dit onderzoeken we met behulp van onderzoeksvraag 3.

Het doel is om daarmee preciezer te achterhalen welke infrastructuur er op verschillende plaatsen in Nederland nodig is om het afdanken van oude apparaten goed te kunnen faciliteren.

Relevante variabelen in de vragenlijst

We kijken ook bij deze onderzoeksvraag vooral naar de antwoorden op de meerkeuzevragen. In aanvulling op de analyses bij onderzoeksvraag 2 kijken we nu ook hoe de voorkeuren voor afdanken afhangen van:

- > Stedelijkheidsniveau (volgens CBS, obv adressen per km²)
 - > Zeer sterk stedelijk (2500 of meer)
 - > Sterk stedelijk (1500 tot 2500)
 - > Matig stedelijk (1000 tot 1500)
 - > Weinig stedelijk (500 tot 1000)
 - > Niet stedelijk (minder dan 500)
- > Specifieke uitkomsten binnen de grote steden
- > Afstand tot de milieustraat (in minuten)
- > Afstand tot een winkel waar je oude apparaten kunt inleveren (in minuten)
- > Afstand tot de kringloopwinkel (in minuten)

Ook kijken we of de voorkeuren anders zijn wanneer er wel of niet de mogelijkheid bestaat om apparaten 'aan de straat te zetten' om op te laten halen.

Onderzoeksvragen en variabelen

Onderzoeksvraag 4: Hoe kom je aan informatie over het afdanken van oude apparaten?

Er zijn verschillende initiatieven om consumenten te informeren over hoe zij hun oude apparaten kunnen afdanken. Onderzoeksvraag 4 dient om te achterhalen in hoeverre mensen bekend zijn met deze initiatieven. Hoe komen consumenten aan informatie wanneer zij hun apparaten afdanken?

Specifieke informatiebronnen die worden onderzocht zijn:

- > De winkel waar je een nieuw apparaat koopt
- > Wecycle.nl
- > Watismijnapparaatwaard.nl
- > Milieucentraal.nl
- > Inleverpunten.stichting-open.org
- > Rijksoverheid.nl
- > Via de gemeente

Relevante variabelen in de vragenlijst

Er wordt in de vragenlijst bij de stellingen gevraagd in hoeverre men op de hoogte is waar oude apparaten kunnen worden ingeleverd. Daarnaast is er een meerkeuzevraag opgenomen die vraagt naar de bekendheid met specifieke bronnen van informatie. Ook is het mogelijk om te onderzoeken of er verschillen bestaan in de bekendheid met deze informatiebronnen bij verschillende subgroepen.

Hierbij kan gedacht worden aan onder andere:

- > Leeftijd
- > Geslacht
- > Woonplaats en stedelijkheidsniveau
- > Opleidingsniveau

Bijlage II

Onderzoekstechnische informatie

- kwantitatief

FFact

strategy &
implementation

Veldwerkperiode

Het veldwerk is uitgevoerd in de periode van 9 december 2021 tot en met 14 december 2021.

Methode respondentenselectie

Uit het StemPunt-panel van Motivaction (met meer dan 75.000 panelleden, peildatum oktober 2021) is een ruime representatief verdeelde steekproef getrokken van 6.015 potentiële respondenten met behulp van een propensitysteekproeftrekking waarin rekening is gehouden met interacties op geslacht, leeftijd, opleiding, nielsen-regio en Mentality.

Weging

De onderzoeksdata zijn gewogen (zie ook de weegspecificatie met gewogen en ongewogen data), daarbij fungeerde het Mentality-ijkbestand als herwegingskader. Dit ijkbestand is wat betreft sociodemografische gegevens gewogen naar de Gouden Standaard van het CBS. Er is gewogen op geslacht, leeftijd, opleiding, regio en Mentality en de interacties tussen deze variabelen.

Responsverantwoording online onderzoek

In de veldwerkperiode is random aan 4.000 personen uit de steekproef van 6.015 panelleden een uitnodigingsmail verstuurd. Op de slotdatum van het veldwerk (zie bij Veldwerkperiode) was het gewenste aantal vragenlijsten ingevuld (1.000) en is de toegang tot de vragenlijst op internet afgesloten.

Uiteindelijk zijn de data van 1.013 respondenten in de definitieve dataset verwerkt waarmee de respons op 25% is uitgekomen.

Betrouwbaarheid

De grootte van een steekproef bepaalt de nauwkeurigheid waarmee uitspraken gedaan kunnen worden. Bij een steekproefomvang van $n=1.000$, is de maximale onnauwkeurigheid 3,1% (bij 95% betrouwbaarheid). Dat wil zeggen dat een gevonden percentage van 50% in de werkelijke populatie tussen 46,9% en 53,1% kan liggen. Bij een percentage onder of boven de 50% is deze onnauwkeurigheidsmarge kleiner. Voor subgroepen binnen de steekproef waarbij de percentages worden berekend op basis van minder waarnemingen, zijn de marges groter.

Incentives

De respondenten hebben als dank voor deelname aan het onderzoek punten voor het StemPunt spaarprogramma ontvangen.

Overige onderzoekstechnische informatie

Overige onderzoekstechnische informatie en een exemplaar van de bij dit onderzoek gehanteerde vragenlijst is op aanvraag beschikbaar voor de opdrachtgever.